

Nro. 24.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Septembernek 22-dik napján 1795.
esztendőben.*

Német Birodalom.

A' *Hessen-Casseli Landgróf* a' Prussia király példája szerént, és közbenjárása által, Aug. 28-dik napján különös békességre lépett a' Fr. republikával. Ennek következő tikkelyei vagnak. 1.) Békesség, barátság, és jó egyyet értés legyen a' Fr. republika, és *Hessen Casseli Landgróf* közt. 2.) Ezen békességnek ratificátiója után, mind a' két rész közt szünyenek meg az ellenségeskedések, és sem az egyik sem a' másik rész semmi szin alatt, sem pénzel, sem eleséggel, sem munitióval ne segítse az ellenséget egy más ellen. 3.) Valameddig az Anglusokkal való háború tart, addig az Anglusok és a' *Hessen-Casseli Landgróf*

közt vólt segítségbéli tractát se ne folytassa, se meg ne újtsa az útólsóbb. 4.) Az ellenség trup-pájainak által menetelére nézve a' Prussiai királyi és Fr. republika közt lévő békesség pontyaihoz tartsa magát a' *Hessen-Casseli* Londgróf 5.) A' N. Birodalommal szereztetendő békességig mind a' *Reinfelsi* erősség, mind a' Landgrófhöz tartozó, és a' Rénusnak bal óldalán fekvő *Katzenelnbögeni* Grófság a' Fr. republika birtokában maradjanak. 6.) A' két nemzet közt való régi kereskedésbéli tracta újitasson meg. 7.) A' háborúnak kezdetétől fogva sequestráltatott jószágok adattassanak vizsfa. 8.) Két hólnap el forgása alatt minden számra és rangra való tekintet nélkül váltassanak fel a' hadi foglyok, ki vévén azokat a' fog-ságba esett Hassiai katonákat, a' kik Angliának zsóldjában vóltanak. 9.) Ennek a' békességes traktának a' két rész ratificatiója után, mellynek egy hólnap alatt végbe kell menni, legyen ereje. — Szereztetett *Báselben Fructidornak* 11-dik napján, a' Fr. republikának 3-dik esztendejében (*Aug. 28-dik nap. 1794.*) *Barthelemy Ferentz, Escheni B. Weitz Fridrik Zsigmond.*

Regensburgból Sept. 5-dikén. A' jövő hétfőn fognak a' Birodalombéli Collegiumok a' békességet szerző követeknek adandó instructiókról tá-nátskozni. —

Hadi Történetek és Környüldállások.

Neuwied szomszédságából *Romesdorfból* azt írja Sept. 12-dikén Gróf *Clerfayt* fő hadi vezér, hogy az *Eichelcamp* mellett Sept. 6-dikán *Rénusson* által jött Frantziáság 20 ezer főre ment legyen, kiknek számát az annakutánna által jöttekkel 50000-re szaporodottnak lenni mondgyák a' *Frankfurti* közönséges és magános levelek, a' kik *Düsseldorffnak*, *Mühlheimnak* *Eberfeldnek*, *Ordenbachnak*, és több apróbb városoknak el fog-

lalása után, egész *Siegburgig* nyomultak előre, és oda is bé mentenek.

Mindgyárt akkor kurirt küldött *Gr. Clerfayt* *Gr. Wurmser*hez a' *Brisgóviai Freyburgba*, mind azért, hogy ötet ezen történetről tudósítsa, mind azért, hogy vele egyet értőleg lévén halznos rendeléseket tehessenek az ellenség tovább való menetelének meg akadályozására; önnön maga pedig a' *Láhn* folyó vize mellett való *Limburg* városába ment, hogy a' nevezett folyó vizen túl tábor helyet válasszon magának, és oda húzhasa a' kormánya alatt lévő Cs. Kir. seregeket. Utánna ment *B. Bolio* hadi Tármester is egynéhány Cs. K. hadi tisztekkel.

Frankfurtból Sept. 12 ikén. A' *Frantziák* mind előbb előbb nyomúlnak, által mentek a' *Wieper* vizen, el foglalták *Urbachot*, és már tegnap *Siegburg* alá mentek. A' Cs. Kir. seregek a' *Láhn* folyó vizének jobb partjára huzták magokat, oda ment a' *Gróf Ehrbach* Generális *corpusa* is. *Moguntziánál Sept. 11-dikén*, egy *Luftballont*, az az levegő égben repülő hajót botsátottak fel a' *Frantziák* reggel és délután *Oppenheim* környékén. — Ugyan ezt miveltek *Mombach* és *Bodenheim* közt, és egy óráig *recognoscirozták* a' környékeket.

A' *Frankfurban*, és annak vidékén fekütt *Prusiai* seregek marsba indulván közelebb vonták magokat a' demarcationális lineához; némelly része *Niddában*, más része *Rödelheimben*, ismét más része *Homburgban* telepedett le, egy része pedig *Wetzlár*, *Münster*, *Braunfels*, és *Weilburg* alá ment, *Homburgba* lészzen az ezen seregeket kormányozó *General Majórnak Lárisonak* fő kvártélyja is. *Limburg* alatt 12 ezer emberre való tábor helyet mérettek ki a' Cs. K. vezérek.

Strafsburgból Sept. 4-dikén. Még most is éjjel nappal marsiroznak a' hadi seregek a' *Rénus* felső környékére. — Ugy hallatik, hogy *Pi-*

chegrü Generálisnak semmi szándéka nints a' *Rénuson* való által menetelre, hanem inkább az azon által szándékozó *Wurmser* Generálisnak, és *Conde* hertzegnek meg akadályozására. Az utólsóbb a' *Báscsi* cantonon által akar Fr. Országba bé ütni, és már *Reinfeld* mellett el is foglalt egy szigetet. Mi mindazáltal semmi nyughatatlanságot nem szenvedünk, tökéletes bizodalunk lévén *Pöchgrü* Generális hadi tálentomaiban.

Egy Sept. 12 dikén költ Frankfurti magános tudósítasból ezeket olvassuk: — A' Frantziák *Mühlheimot*, *Eberfeldet* sőt *Siegburgot* is el foglaltak, hadi erejek naponként mind jobban jobban nevedek, a' *Moguntziai* és *Ehrenbröitsteini* erősségeknek két hólnapnál továbbra nintsen elesések, tegnap *Oppenheimnál* kétfzer, ma pedig *Moguntziánál* luft ballont botsátottak fel a' Frantziák, mi végre meg mutattya a' következés.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Frankfurtból Sept. 14-ikén. A' *Düsseldorffban* lévő Palatinatusi garnison kapitulatio mellett adta fel ezen várusta' Frantziáknak, a' melly következő tikkelyekből állott: 1.) Az egész Palatinatusi garnison, avagy katona örizet fegyverével és bágásiaval való szabad el menetelt nyer. 2.) Mindazáltal arra kötelezi magát, hogy esztendő elforgása alatt nem szolgál a' Fr. respublika ellen. — 3.) Minden ottan lévő ágyúk, munitziójok és fortifikátzióra való plánumok által adattassanak a' Frantziáknak. 4.) Hogyha Cs. Kir. seregek vólnának ottan, azok hadi foglyok legyenek. — 5.) Minden Fr. emigránsok adattassanak kézbe. 6.) Szabadtságában fog állani B. *Hompesch* ministernek ott maradni, vagy onnan el menni.

Düsseldorfból Sept. 8-dikén. A' múlt szombaton éjféltkor által jöttek a' Frantziák a' *Rénuson* a' szomszédtságunkban lévő *Hám* nevü helység mellett, és mindgyárt akkor hozzá fogtak az ágyúzáshoz, melly egész viradtig tartott. Vasár-

nap kapitulált a' váras, kevés kárt vallott az ágyúzás miatt, mind a' váras mind a' lakosok a' Fr. védelme alatt vagynak. *Kleber* Fr. Generálisnak nállunk vagyon fő kvártélyja. Mind *B. Hompesch* minister, mind az egész kormányszék engedelmet nyertek az itt való maradásra. A' Frantziák 50000-en jöttek által a' Rénuson, a' melly alkalmazással 400 ember hullott el, és esett sebbe közülök; az utólsóbbak közt vagyon *Dumas* Generális is. Már most álló hid vagyon a' Rénuson, e' mellett két repülő hid készitetett. Tsaknem egészlen által jött a' Fr. lovasság és ártilleria, melly 150 ágyúból áll.

Olasz Ország.

Az egész Pedemonti tartományban bőv aratás lévén, egynéhány királyi parantsolatok készitettek és hirdetettek ki *Turinban* Aug. 28-dikán, mellyek az eleségnek meg bővítését, és óltsóságát tárgyazzák. 35000 zsák búzának Helvetziába való ki vitetésére adott engedelmet a' Szárdinai király, olly feltétellel, hogy azokért Izarvas marhákat adgyanak a' Helvetusok. Ellenben keményen meg tiltotta, hogy senki se mérészellyen a' Frantziáknak eleséget el adni.

Szavondból Sept. 6-dikán. Az egész Olasz Ország Cs. Kir. armádia számára téli kvártélyok készitettek környékünkön, a' fő kvártély városunkban lészzen. Ezen környülállásokból azt a' következést húzzuk ki, hogy *Dévin*s hadi Tármester, a' jövő télen is meg akar maradni az általa el foglaltatott Génuai helységekben, a' melly végre egynéhány filegóriákat, és sántzokat készitetett. Most már jobb indulattal viseltetnek a' Génuai parasztok a' Cs. K. seregekhez, mint annakelötte, mind azért, hogy jó hadi fenyitéket tartanak a' tiszték, mind pedig azért, mivel nem hazfontalan papirossal, hanem pengő pénzrel fizetnek a' katonák az eleségért.

Génudból Sept. 3-dikán. Noha olly szorosan blokirozzák is az Anglus hajók kikötő helyünket, hogy sokszor flintából való golyóbissal is el lehetne őket érni: még is mindazáltal gyakorta által tsúsznak közöttök a' Fr. Országba szándékozó eleséges hajók. A' *Devins* hadi tármester szolgálatyára küldetett Anglus gesvader 4 Fr. és 7 Génuai eleséges hajót vett el *Alassio* és *Langueglia* környékén. Két Anglus fregátta égy Spanyol eleséges hajót rablott el és vitt bé a' *Vadoi* kikötő helybe.

Spanyól Ország.

A' Frantziák, és Spanyolok közt szerzett békesség ki hirdetésének alkalmatosságára halasztatott a' Spanyol király két leányainak, úgymint *Mária Amáliának*, és *Mária Louisának*, az elsőbbnek a' király testvérével Anton Paschalissal, az utolsóbbnak pedig a' Pármai hertzeg fiával *Lajossal* való öfzve szerkeztetések.

Egy *Bartzellónai* levél 3000 emberre teszi a' Frantziáknak a' *Cerdagnai* tartományban történt utolsó tsatában szenvedett veszteségeket, a' Spanyolokét pedig 186 hóltakra, és 380 sebbe estekre. *Mont-Louist* is el foglalták volna, ha a' két nemzet közt szerzett békességnek hírét *Urutia* Spanyol Generális ki nem hirdettette volna, mellynek hallásán annyira örvendettek az egymás ellen viaskodott armádiák, hogy mindjárt akkor egymás látogatására mentek a' Spanyol és Frantzia tisztek. —

A' *Navarrában* és *Biskdyában* esett hadi történetekről következő környülállásokat hord elő a' múlt szombaton költ Bétsi udvari diarium. — Minekutánna *Biskayából* ki üzték volna a' Frantziák a' Spanyol hadi seregeket, egyenesen *Castilia* felé vették úttyokat, és egy véghelyi városba

Miranda d' Ebroa bé is tsaptak, 's azt egészen fel prédálták; hanem öszve tsatolván magokat a' Spanyólok a' fegyveres parasztokkal, rajtok ütöttek, a' prédát tőlök el szedték, és mezfizze üzték. *Navarrában is* véres tsata történt közöttök Jul. 22-dikén *Pampelonától* három mélföldnire, de kétséges kimenetellel. Annakutánna minden parasztot 15 esztendőstől fogva 60 esztendősig öszve gyűjtván, és fegyverbe öltöztetvén a' Spanyól vezérek, Aug. 8-dik napján el akartak indulni olly fel tétellel, hogy ismét rajtok üssenek a' Frantziákon; hanem Aug. 7-dikén kurir érkezvén *Madridból* *Bajjonnébe* *Franda* *Marchióhoz*, a' ki már annakelőtte egynéhány hetekkel békességes alkuba botsátkozott *Serment* Fr. nemzeti képviselővel, békességet vitt, a' melly mindjárt másnap mind a' két armádiánál ki hirdettetett.

Barcellondba és *Majorkába* 40 eleséges hajók készitettek ki a' király parantsolattyára. A' múlt hólnapnak 19-dikén egész *Katalóniát* oda hagyták a' Frantzia seregek, és nagy részént az *Olafz* *Ország* *Frantzia* armádiához menni parantsoltattak.

Portugallia.

A' *Brasiliai* fejedelem (így neveztetik ezen Országnek korona örökösé *Brasiliáról* déli *Amérikának* egy nevezetes tartományáról, mellyet *Américus Vespucius* talált fel 1497-dik esztendőben, minekutánna t. i. a' Spanyól szolgálatból a' *Portugalliai* szolgálatba által lépett volna) a' Spanyól királytól nyert hatalom mellett Jul. 21-dikén tartotta az arany gyapjas vitézi Rendnek szokott gyűllés napját, mellyben a' *Oyra* *Marchese* Spanyól követnek nyakába függesztette azon rendnek tzimmerét. (e).

(e) Már egyszer, de régecskén, le irtam az arany gyapjas vitézi Rendnek históriáját. Azoknak

Egy Portugalliai gesvader, melly egy linea hajóból, 2 fregattából és 2 brigantinából áll, a' Gibraltári szoros tengerben darab időtől fogva vigyázó flottának felváltására küldetett. Ez a' flottátska három Velentzei hajót vett védelme alá, mellyek a' Marókkai Császar és Velentzei respublika közt támadt háborúság miatt el nem kerülhettek volna a' Marókkai rabló hajóknak markáikat. Ezen Velentzei hajóknak egyikén volt a' Portugalliai királyi hertzegeknek előbbi Tanítója *Francini del Zante is*, a' ki a' Brasiliai fejedeleme- nek engedelméből 140000 *Rees* penzióval hazájába Velentze városába ment. A' Londoni udvar közbenjárása mellett ismét megújította a' Lissaboni udvar az Algíriai *Dejyal*, az az, fejedelemmel való békességét.

kedvekerit, a' ki akkor a' Magyar Kurirt nem olvasták, nem sajnálom ismét, de csak röviden előadni. Deákul Ordo aurei velleris, Frantziául de la Toison d' Or, minden Európai vitézi rendek közt legnevezetesebb rend, mellybe csak a' nagy születésű, és különös érdemű férfiak vétetnek be. Jó Filep, Philippus Bonus, Burgundiai és Brabantziai hertzeg állította ezt fel 1430-ik esztendőben, Isabellával I János Portugalliai királynik leányával lett öszve hazasodásának alkalmatosságával. Máriának, méresz Károly Burgundiai hertzegnek leányának jussán a' Spanyol királyokra ment által ez a' vitézi Rend, és II Károly haláláig mindenkor a' Spanyol királyok voltak annak nagy mesterei. A' Spanyol birodalom miatt támadott hosszú háborúságnak végződése után úgy egyeztek meg VI Károly Császár, és V Filep Spanyol király, hogy mind ketten nagy mestereik legyenek azon rendnek, és ezen jusszon, mostan is mind a' Spanyol királyok, mind a' Fels. Austriai házból való Császárok birnak azon privilegiummal.

Nagy Britannia.

Ekként adgyák elő az Aug. 28-dikán költ *Londoni* levelek a' Fr. tengeri partokhoz küldetett flottátskának környülállásait. „Tegnap előtt indultak ki a' Fr. emigránsok a' *Portsmouthi* kikötő helyből, minekutánna a' *Brémerlehi* kikötő helyben nyugodott 50 teher hordó hajók, *Hervey* Admirális kormánya alatt, hozzájuk kaptolták volna magokat. Az *Artésiai* Gróf, 10 ezer *Lajos* aranyát vett magához, a' *Sarlotta* nevű linea hajóra ült, az egész eskadrénak fő vezérje pedig *Doyle* Generál a' *Jázon* nevű fregáttéra. Az *Arthuza* nevű fregattén 30 ezer font sterling kész pénz vagyon. Ennek az expeditiónak első fő tzellya az, hogy a' Rojalisták, és a' *Noirmoutier* szigete tengere közt való egyyességet fenn tartsa, hogy ekképen elegendő tábori eleségek legyenek nékik. A' hajókra ült Fr. tisztek között sokan vagnak olyanok, a' kiknek szép örökségek vólt ennelötte K. Britanniában, és az *Andegaviai* tartományban, a' kik a' Rojalisták corpusának organisatiójára, az az, jó lábra való állítására rendeltettek.

Charette Rojalista Generális egy tsomó irást küldött *de Grand Cloze* úr által kormányfszékünkhez, a' ki is e' folyó hólnapnak 12-dikén indult ki *Charettének Bellevuei* kvártélyából; beszéli, hogy 60 ezer ember van készen parantsolattyára, a' kik közül 10 ezeren ugyan a' nyári takarodásban foglalatoskodnak, de azért még is minden szempillantásban készek a' fegyver fogásra. *Charette* Generális kiváliképen tábori munitzióért és alkalmas hadi tisztekért esedezett kormányfszékünk előtt. Világosan meg írta a' republikánusi Generálisoknak, hogyha tovább is agyon lövöldöztetik a' fogságba esett emigránsokat, ő is egyyül egyyig fel áldozza az általa el fogatandó patriótákat.

A' jövő holnapban Amérikába indulandó számos hadi seregnek kormányal Lord *Mojrára* bizatott a' kórmányszék által, melly azt akarja, hogy egész erővel folytatasson ottan a' hadakozás az ellenség ellen. A' még hátra maradt emigráns seregek, és az Angliai lovasságnak nagy része is a' Fr. tengeri partokhoz fognak küldetni a' számokra bérben fogadott 50 nagy hajókon. Ismét 16 új lovas regimentet szándékozik a' kórmányszék fel állítani. A' *XVIII Lajos* Fr. király néphez intézett proclamatiójából sok ezer nyomtatványokat nyomtattatott a' *Londoni* ministerium, a' mellyeket az *Artésiai* Gróf Frantzia Országba fog vinni 's ott ki osztogatni. A' *Quiberoni* szerentsétlen ütközetben fogságba estek közül egy hólnapi tömlőtzre szententziáztattak azok, a' kik Fr. Országból lett ki költözésekkor még 16 esztendősek nem voltak. Az 1000 emigrált Fr. nemesek közül 188-án lövettek agyon. A' *Tripolisi Day* egy zsidót, és egy oda való jobbágyát, a' kik az Országban lévő pártosokkal leveleztek, és az Anglus Consul védelme alá adták magokat, ennek házából erőszakosan ki vitette, és rövid processusok után az egyiket fel akasztatta, a' másikat pedig elevenen meg égettette.

Hervey Admirálisnak eskadréje Aug. utolsó napján indult ki a' *Doyle* Generális vezérlése alatt lévő hadi seregekkel a' *Sz. Iona* szigetéből a' Fr. tengeri partok felé. Meg válik, minémű kimenetele léfzen ezen expeditionnak. A' test őrző gyalog seregnek 4 batallionnyai, mellyeknek kórmánya *Stevens* Generál Majorra vagyon bizatva, parantolatot kaptak a' *Portsmouthi* kikötő helybe való marsirozásra, holott 5 hétre való eleséget kell a' tiszteknek magoknak szereznii, mivel ha valamiképen háború támad az Anglusok és Spanyolok közt, *Gibráltáiba* fognak küldetni. Hogyha pedig továbbá is állandó lejend e' két nemzet közt való békesség, Amérikába fog ez a' négy

batallion menni. Az oda rendeltetett *Abercrombie* Generális 22 ezer embert kíván azon expedi-tióra. A' *Sz. Domonkos* szigetében lévő Anglus seregek a' nagy szükség és éhség miatt nagyon vesztegettetnek a' sárga hideg által. *Grenáddában* 47 Anglust öltek meg a' pártosok, 's azok közt az Anglus fő kormányozót, és több jó familiából származtakat is. *Julien Fiden*, származására nézve *Mulatta*, kormányozta a' pártosokat, 's ő is jelen volt az Anglusoknak meg ölettetésekkor,

Hybernidban, nevezetesen *Dublin* városában rút zenebona volt az ott fekvő regementek között, a' kik nem akarván az Országon kívül szolgálni, más idegen hatalmasságnak szolgáltyára rendeltettek. A' község is hozzájuk adván magát mind jobban jobban nevedett a' zenebona, és valamedig ágyúk nem vonattak fel ellenek, meg nem akartak tsendesedni. — *Lord Bridport* arról tudósította a' Londoni kormányzókat, hogy egy-néhány bomba és tüzet okádó hajókat készitettek a' Frantziák a' *P. Orienti* kikötő helyben, a' *Belle-Isle* mellett lévő Britanniai escadre ellen, és hogy a' *Quiberoni* fél szigetre sok segítő seregeket küldöttek Fr. Országból. Két Fr. hajót vett el *Vliessinga* környékén a' *Minotaur* nevű Anglus hajó, úgymint a' *Victorieuse* és *Suffisante* nevű hajókat, az elsőbbon 12 ágyú és 136 ember, az utólsóbbon 14 ágyú és 96 ember voltak. Az elsőbbon 21, az utólsóbb pedig 5 kereskedő hajóit vette el annakelőtte az Anglusoknak. A' 93-dik, 105-dik és 111-dik regementből való, és szabadtsággal haza ment tisztek kemény büntetés alatt seregeikhez menni parantsoltattak. *O' Hara* Anglus Generális, a' ki is *Tulon* városának vizsgáló vételekor el fogattaatván, sokáig Fr. fogságban volt, a' *Sz. Domonkos* szigetének kormányozójává tétetvén, rövid idő múlva Amérikába fog menni az oda szándékozó flottán. Az antiministeriális újság levelek erőssen sürgetik azon levélnek közönségessé

tételét, mellyet a' Szerentsétlen *Sombreuil* Frantzia Gróf küldött *Wyndham* úrhoz, és a' mellyben *Warren* Almirálisra provocálja magát.

A' Londonban lévő Spanyol minister egy nótát adott bé Lord *Granvillének*, mellyben sok okokkal megmutatta, hogy a' Madridi udvar semmit el nem mulatott a' Frantziák ellen viselt hadakozásban; hogy neintsak *Talonnak*, hanem a' *Korsikai* szigetnek elvételében is sejtette az Anglusokat: és hogy azért békélt meg a' Frantziákkal, mivel ezek nagy előmenetelt tettek a' Spanyol Országi tartományokban, kiknek a' szövetséges hatalmasságok sem ellent nem állhattak, sem ellent állani nem akartak.

Igaz ugyan, hogy a' Frantziáknak *Belle-Isle* nevű szigetét még most is blokirózzák az Anglus hajók; hanem az is igaz, hogy az ott lévő Frantzia őrizetnek öthólapra való provisiója vagyona.

Török Birodalom.

A' Bétsi, Pétersburgi és Londoni udvaroknak egymással való szoros alliantziájok nagyon figyelmetessé tette a' fényes Portát, 's attól tart, hogyha még most hamar nem is, de jövődében ártalmára lehetnek. Erre való nézve mind hadi mind tengeri erejét öregbíti, serezeit a' fegyverben gyakoroltattya a' szolgálattjában vett Frantzia és Svékus tisztek által, és a' több Európai hatalmasságokkal, nevezetesen a' Frantzia republikával, és a' Stokholmi udvarral szoros szövetségre akar lépni. Az elsőbbel subsidiális, avagy segítő traktát szándékozik csinálni, és meg is egyezett már avval néhány tikkelyekben. Azt is meg saidították a' Konstantinápolyban lakó Európai követek, hogy valameannviszer a' *Reis-Effendivel* conferentziát tart a' Svéciai követ, mindannyiszor elsőben is a' Frantzia követtel *Ver-*

ninae polgárral szokott tanátskozni. *Godin*, a' volt Fr. követnek *Descorchesnek* titoknokja *Smirnából* Bukarestbe fog menni Frantzia Consulnak. *Smirna* környékén még most is két kis eskadre, úgy mint, egy Frantzia és egy Anglus járkalnak fel's alá, de még ekkorig üstökbe nem kaptak egymással. — *Ibrahim Bey* és *All-Effendi*, a' kik t. i. a' *Bétsi* és *Berlini* udvarokhoz való követségbe rendeltettek, még sem indúltak ki hazájokból.

Magyar Ország.

Egy Nagy Károlyban lakó tudós és nagy érdemű hazánkfia H. K. J. következő szép verset szerzett *Jósef* fő hertzegnek Fels. Urunk testvérének, Magy. Országí Helytartói méltóságos hivatalyába e' folyó hólnapnak 21-dik napján leté bé iktatásának emlékezetére.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gaudium

Gentis Hungaricae

In Adventu

Serenissimi Reg. Hered. Principis

Archi-Ducis Austriae

J O S E P H I

Dum Inclyti Reg. Hung. Locumtenentis

Honorem adiret

Mense Septembri Anno 1795.

Scriptsit

Instituti Scholarum Piarum Provinciae Hungaricae Sacerdos, Arcadum Socius.

Festo quid potius die

— — — *faciam?* Horat.

Princeps! per populos Pannoniae cita
 Nuper fama tulit, (cui domus ardua
 Est sub caeruleo fornice siderum
 Rimis garrula perviis).

Gentis Te Hungaricae moribus, et fide
 Devotaque mori, stareque ferrea
 Et cultu Patrio, quem stabiles tenent
 Et sermone domestico.

Duci non aliter, quam trahitur thymo
 Per tempus placidum nectaris artifex
 Quando crure tenus prata perambulat
 Et dives solum odoribus.

O! Cives, hedera, floreque nexili
 Ornemus propere tempora sospites,
 Et dum iam in Patrios invehitur Lares,
 Dicamus bona carmina:

Salve Caesarei gloria sanguinis,
 Ac illustre decus Pannonici fori,
 Quem stipat Bonitas, et rubens Pudor,
 Illimisque Modestia.

Tu fortis cohibe prava moventium
 Ne pictis maculis versicolor dolus,
 Contemptus superum, ac impatiens regi
 Fervor, ne populum occupet.

Nescit culpa foro dum caput extulit,
 Depelli, monito obsistere pertinax,
 Nec virtus properat, cum semel excidit
 Reddi deterioribus.

Da Te supplicibus, da miseris Patrem
 Si Te sors hominum praestituit bono,
 Et musis facilem, ac Mercurialibus
 Da te praesidium Viris.

Hac arte, his studiis fama perennior
 Crescit, quam tepida sanguine laurea,
 Vel si Japonicum per fera praelia
 Jungas occiduo mari.

Haec dum concinimus, collibus abdita,
 Vocales sonitus ingeminat Dea,
 Et clamata iterat nomina Principis,
 Coelorum atria verberans.

Sensit Danubius laetitiaē novam
 Undantis seriem, nec mora; fluctibus
 Impexas hilaris sustulerat comas,
 Stillantesque humeros aquis.

Testatusque sui gaudia pectoris,
 Crevit rura super, littoris immemor,
 Euxinoque mari nomina Principis,
 Blando murmure detulit.

Sed Cives! roseo gratior Hespero
 Regalis sobolis vultus adest! cito
 Effusi propriis sedibus urbium,
 Spes in Principe discite.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
J e l e n t é s.

Aeternae memoriae *ALEXANDRI LEOPOLDI* Archid. Austr. Hung. Palatini arduis nati, solertis, strenui, Caesari, Augustae, e regia stirpe Fratribus, Sororibus, firmante in dubiis consilio, suavitate sodalitiū, generosa indole, pectore fraterno gratissimi, de Republica adsiduis ad incrementa studiis ultra amplissimam expectationem promeriti, cari absque gentis discrimine omnibus, maxime Pannonum ordinibus, summis, imis. *Talem Themis optima, talem Relligio, talem regno Bellona petebat. Sant. —* Viennae Austriae. Typis Thad. Schmidbaueri 1795.

Illy tím alatt, Néhai Sárdor Leopold Királyi Fő Hertzeg kedves Palatinusunknak életét 's halálát, velős és gyönyörű deáksággal írta le *Rétsben* ugyan azon nagy tudományú udvari Tanácsos úr, a' kit néhai *II Fridrik* Prusfziai király' halálára készített lapidáris stílusú munkájáról esmér már és bétűl *Európa*. Kissebb és nagyobb formában nyomtatódott ki az elő adott

izimű munka. A' kisebb, úgymint nyóltzadformában lévőnek 15 xr. az árja. A' nagyobb formájú nyomtatás vagy *in folio* öt árkusra, kellemetes betűkkel, Velin-papírosra, két igen derék képekkel, mellyeket a' *Bétsi* rajzoló Akadémiának Directora *Füger* úr gondolt 's rajzolt; rézre pedig *Bartsch* úr metszett ki, a' Császári Bibliothékának főbb Tisztjei közzül egy. Bé is van már kötve szép világos-kék papírosba, melly színnel tzelozás vagy, néhai Palatinusunk' Magyarlovas regementjére. A' levelek' szélei aranyozottak. Egy ilyen exemplárnak az árja egy forint. Lehet találni, valamint a' kisebb formáját is *Budán*, *Pesten*, és másutt is egész Magyar Országban, minden nevezetesebb könyvárosoknál.

A' Tek. Bihar *Vármegyében* fekvő *Diószeg* uradalom részéről tudtára adatik a' Publikumnak, hogy abban lévő uraság nyóltz kórtsmai, 12 örölő malmai, mellyek közt a' három vízi malom, három görög bolytai, a' hidaknak vámjai, mézárshékjei, országos és héti vásárok jövedelmei, 10 esztendőkre a' többet ígérőnek fél esztendő előre fizetéssel árendába fognak bortsáttatni. — E' mellett vagynak azon uradalomban 200 szarvas marha, és 540 sertés el adók; nem különben egy olly árendába adatandó tó, mellyből esztendőnként 600 mázsa *sodót* az az, szék só ki lehet főzni. —

Ezen uradalom kotyavetye által árendába lejendő adatásának első terminusa jövő Octóbernek 1-ső; 2-dik terminusa ugyan azon hólnapnak 23-dik; 3-dik terminusa pedig Novembernek 5-ik napjára határozott meg. A' kiknek tehát kedvek lészzen a' fent nevezett uradalombéli beneficiumoknak árendába való vételére, jelennyenek meg a' nevezett terminusokra. A' kik az árendának fel tételeiről bővebben akarnak értekezni, jelentsék magokat írásaik által vagy *Székelyhidon* lakó *Papanek* fiskális úrnál, vagy *Gróf Sternberg* Adám titoknokjánál, *Diószegen* lakó *Jablonka János* úrnál.